

Mál nr. 4/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Kaskótrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags. Samsömun.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 8. janúar 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Tölvupóstur V, dags. 21. mars 2025.
3. Viðbótarathugasemdir M, dags. 4. júní 2025.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 13. júní 2025.

Málsatvik.

Samkvæmt málskoti var bifreiðinni A, sem er í eigu M, stolið á meðan bifreiðin var í láni hjá B, vinkonu M. Var bifreiðin læst en lykluð að bifreiðinni var að sögn M stolið úr íbúð B. Konan X var strax grunuð um verknaðinn þar sem hún hafði sést á bifreiðinni á hraðamyndavél og viðurkenndi hún verknaðinn fyrir lögreglu. Samkvæmt fyrirbyggjandi lögregluskýrslu fannst bifreiðin við Völvufell 2 þann 4. nóvember 2024 en engir kveikjúláslyklar fundust í bifreiðinni. Er bifreiðin fannst mátti sjá nokkrar skemmdir á henni. Vegna tjónsins hefur M gert kröfu um bætur úr kaskótryggingu bifreiðarinnar hjá V. Af hálfu V hefur bótaskyldu verið hafnað á þeim grundvelli að brotið hafi verið gegn varúðarreglu skilmála váttryggingarinnar þar sem fram kemur að bifreiðin skuli vera læst og bíllyklar geymdir á öruggum stað.

Í málskoti sínu byggir M á því að lyklar bifreiðarinnar hafi verið á öruggum stað hjá B. Bifreiðin hafi auk þess verið lánuð til skamms tíma og verði M ekki samsamað við háttsemi vinkonu sinnar hvað vörslu lyklanna varðar. Vísar M einnig til þess að V hafi upprunalega samþykkt bótaskyldu með tölvupósti til M dags. 11. nóvember 2024 og sé því bundið af þeirri ákvörðun. Bótaskyldu hafi svo verið hafnað daginn eftir, eða þann 12. nóvember 2024.

Í tölvupósti V til nefndarinnar er vísað til greinar 5.3 í skilmála kaskótryggingar þar sem segir: „Bifreið skal vera læst og lokað þegar enginn er í henni og geyma skal lykla á öruggum stað.“ Í ljós hafi komið að engin ummerki um að brotist hefði verið inn í bifreiðin sáust og bendi allt til þess að X hafi verið með lykla af bifreiðinni. Bótaskyldu sé hafnað á þeim grundvelli að eigandi hafi brotið gegn þeirri skyldu sinni að geyma lykla á öruggum stað.

Í viðbótarathugasemdum sínum ítrekar M að V hafi ekki verið heimilt að afturkalla samþykki sitt fyrir greiðslu úr tryggingunni. Enginn ágreiningur sé um að lyklarnir hafi verið í vörslu X, hún hafi komist yfir þá með refsiverðum og ólögumætum hætti. Háttsemi M varð ekki til þess að tjónið átti sér stað. Vísar M til úrskurðar nefndarinnar í máli nr. 237/2019 til stuðnings sinni afstöðu.

Í viðbótarathugasemdum sínum vísar V til þess að samkvæmt lögregluskýrslu hafi lyklar verið geymdir í bifreiðinni sem telst ekki vera öruggur staður.

Álit.

Ágreiningur málsins hverfist um það hvort V sé heimilt að fella niður bætur til M úr kaskótryggingu bifreiðarinnar A á grundvelli brota á varúðarreglu skilmála kaskótryggingar sem kveður á um skyldu til þess að læsa og loka bifreiðinni og geyma lykla á öruggum stað. Samkvæmt upplýsingum í málskoti hafði M lánað B, vinkonu sinni, bifreiðina í skamman tíma meðan M var stödd erlendis. Samkvæmt því var það ekki meint háttsemi M sem leiddi til þess að A var stolið. Kemur þá til skoðunar, hvort V sé heimilt að fella niður bótarétt M á grundvelli mögulegra brota B á varúðarreglu skilmála kaskótryggingarinnar. Ber V sönnunarbyrðina fyrir því í fyrsta lagi að brotið hafi verið gegn varúðarreglu skilmálans og í öðru lagi að V sé heimilt að beita samsömun M við háttsemi vinkonu sinnar.

Í 1. mgr. 29. gr. laga nr. 30/2004 um váttryggingarsamninga (vsl.) er mælt fyrir um það að í váttryggingum, sem tengjast ekki atvinnustarfsemi, er óheimilt að semja með þeim hætti að váttryggður glati rétti sínum til bóta vegna háttsemi ættingja hans, aðstoðarmanna og annarra sem hafa við hann

sambærileg tengsl. Samkvæmt a. lið 2. mgr. sömu gr. má, þrátt fyrir ákvæði 1. mgr., semja svo um að við vátryggingu ökutækja megi félagið bera fyrir sig háttsemi manns sem með samþykki vátryggðs er ábyrgur fyrir hinu vátryggða. Í athugasemdum með lagafrumvarpi því sem varð að lögum nr. 30/2004 segir um 29. gr. að heimild a-liðar 2. mgr. til að semja um samsömun sé látin ná til manns sem með samþykki vátryggðs sé ábyrgur fyrir hinu vátryggða. Hér þurfi að koma til að vátryggður hafi meðvitað afhent umráð og vörslur hins vátryggða með nokkuð varanlegum hætti. Ekki mundi nægjanlegt að hið vátryggða yrði lánað í skamman tíma með venjulegum hætti og ekki yrði talið nægjanlegt þótt um varanlega heimild til afnota væri að ræða ef vátryggður annast um eða rekur hið vátryggða.

Er það afstaða nefndarinnar að V hafi hvorki sýnt fram á að bifreiðin hafi verið ólæst né að lyklar hennar hafi ekki verið geymdir á öruggum stað. Þá verður talið ósannað að M hafi afhent vinkonu sinni umráð og vörslur bifreiðarinnar með varanlegum hætti. Þannig er ekki sýnt fram á heimild til samsömunar milli M og ökumannsins sé fyrir hendi en V ber sönnunarbyrði fyrir því að skilyrði a-liðar 2. mgr. 29. gr. vsl. séu uppfyllt. Sú sönnun hefur ekki tekist og er V því ekki heimilt að fella niður bótarétt úr kaskótryggingu A.

Að lokum telur nefndin ástæðu til að gera athugasemd við það að í höfnunarbréfi V, dags. 12. nóvember 2024, var ekki gætt að þeirri lagaskyldu V, skv. 1. mgr. 31. gr. og 2. mgr. 51. gr. vsl. að upplýsa M um möguleika til þess að bera höfnun V undir nefndina og frest til lögfræðilegra aðgerða.

Niðurstaða.

M á óskertan rétt til bóta úr kaskótryggingu A hjá V.

Reykjavík, 1. júlí 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir